

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esf Marti-a, Joi-a, Sambet'a si Dominec'a, demanet'a.

Lecint'a Redactorului :
Cancelari'a Redactiunii :
Stat'a Morarilor Nr. 13.
Editorile nefrancate nu se vor
mai decătu numai de la coresponden-
ții regulari ai „Federatiunei“
Articlii trimisi si nepublicati se
vor arde.

Invitare de prenumeratiune

la

FEDERATIUNEA

pre semestrulu II. (iul.—dec.) 1868.

Incepndu-se semestrulu II. deschidemu prenumeratiune la diurnalul nostru, totu cu conditiunile, care se vedu in fruntea lui, si rogămu pre p. t. dorință de a avea acestu diurnal, să binevoiesca a grăbi a prenumeratiunea, ca să ne potemu orienta de tempiu in privint'a nrului exemplarielor.

Redactiunea.

Hramidele dualistice, un'a in Pest'a, alt'a in Viena.

V.

Revolutiunea d'in anulu 1848, asiè precum ea a născutu privirile, ve a amortită semtiemintele voastre, a fostu necompleta, ea a pretinsu a reconstrui societatea pe basele feudalismului, pre cari natur'a noua a pamentului si a poporului romanu elibera de gleba, nu le-a mai potutu suferi. Poterea mica si absoluta, concentrata odiniora in manile statelor si ordinilor, cari agitau a supr'a romani cu o violintia si cu o mana de feru, a remasu conturbata si nerestrinsa in sfer'a loru. Eu spuneti, cum poate unu poporu eliberatu a se susutienè liku si egalu in raportulu civilu, fatia cu alti faptori privilegiati, daca lui nu e data poterea in mani, ca sa poata manutienè si liberu si egalu, daca natiunea romana nu e recunoscuta de feudalisti, de potere de statu. Ati recunoscutu libertatea si egalitatea poporului romanu, si nu i-ati recunoscutu si libertatea politico-natiunala constitutionale. Ei bine, aceste două libertati civile si politico-constitutiunale stau in legătura nedespartibila un'a cu alt'a, a le separă un'a fatia cu noi romanii, insemeza a constru unu statu fara de fundamente, a dice, că noi romanii nu avem lipsa decătu de incapaci zidite fara de fundamente. Incaperile construite fara de fundamente, nu menintă pre totu momentulu cu surparea, acelora a cari ele sunt inlocuite? nu suntu vietuirele acestor locuitori espuse pericolului de a fi inghitite de ei, carorul li-ati lasatu poterea in mani? Revolutiunea d'in anulu 1848 pentru noi romanii e unu statu fara de sufletu, ne-ati lasatu morti in raportul politico-natiunalu-constitutiunalu. Acestu scadie-mentu si defectu alu revolutiunei d'in anulu 1848 nu conveni cu mine si veti afirma, că nu e neci unu progresu. Atunci aru fi fostu unu progresu, candu revolutiunea vostra d'in anulu 1848 pre langa potere unica si absolutistica a feudalilor, ar' fi adăugat inca si poterile numerose a le romanilor; in testu modu poterile unice si absolutistice a le feudalilor deveneau limitate, restrinse, controlate si ale ale poporului romanu. Marilor corporatiuni dualistice, cari imprimeau directiune uniforme arătării magiare si romane renegate, nobililor magiar si romani, si burgesimiei sasesci privilegiate, si fi adăugat si marile corporatiuni romane foste privilegiate. Atunci patri'a comune, titlurile romane, ratiunamentul romanu, libertatea si egalitatea civile si politica romana, voluntatea romana, limba romana si miile de interes romane, deveneau asiedate si in manile romanilor, aceste calități morali romane nu devenau usurpate era-si de marile corporatiuni a le trecutului. Revolutiunea vostra d'in an. 1848 a ignorat toate aceste principie a le filosofiei secului trecutu, si a le civilisatiunei moderne. — Ea a creatu, prin fictiune, si atunci ca-si acum, in se-

clulu progresului, in seclulu umanitatii, unu Domnideu, in locu să faca unu omu! Ea a recunoscutu infabilitatea privilegiilor, cu tote că noi romanii nu recunoscem neci o infabilitate a privilegiilor; ei inca suntu nisice fintic ticalge, pline de pasiuni si de sabitu lumesci. In seclèle feudalismului legitimitatea poterei unice si absolutistice, era Privilegiulu, acestu domnedieu tiranu si pasiunatu, maltratatoriu de omenime! Spiritul celu poternicu alu revolutiunei francese d'in anulu 1789 a restornat de pre tronu pre acestu usuratori seculariu alu drepturilor omenesci. Acela-si spiritu a asiedat omenimea in drepturile usurpate de privilegiu, a dñs, că legitimitatea poterii nu poate fi privilegiulu, ci ratiunamentul omenescu! Ce a facutu revolutiunea vostra d'in anulu 1848? A lasatu pre domnedieulu tiranu si pasiunatu, maltratatoriu de romanime, in drepturile sale seculare! Ratiunamentul romanu l'a eschis, ca totu-deun'a, d'in tote in afara! Acea-si revolutiune d'in anulu 1848 in raportulu omenimei n'a facutu neci unu propresu. Ea numai materialismulu l'a reconstituitu in potere de statu, a recunoscutu numai in privilegiu legitimitatea si titlulu poterei, de respectarea moralului n'a tienutu neci o socotela. Patri'a comune si-a insusitudo numai sie-inse-si, titlurile, drepturile, libertatea civile si politica, voluntatea, limb'a, si miile de interes romane, tote aceste moralități romane le-au esilat anni 1848, 1861, 1865. Hei domnilor! hoi romanii nu intielegemasi progresulu tempului si reformarea societătilor, voi ne despoiatu pre noi de tote aceste atribute morali, pre cari, cele siepte-spre-dicece secle nu ni-le au potutu luă. — Noi romanii voim tote aceste atribute a le conservă! Ce faceti voi cu cele siepte-spre-dicece secle a le existintie nostre aici in Daci'a lui Trajanu? voi nu considerati neci sangule nostru versatu, neci averile nostre respandite in de cursulu acestor secole percurse, tote acéste sacrificie facute in interesul Europei civilisate si alu vostru! Noi avemua la tote aceste nesce drepturi, noi asiè credem, si Europa le scie forte bine. Trebuie asiè dura, ca revolutiunea vostra d'in anulu 1848 să se incorporeze cu senatus consultulu organicu, estu d'in graiurile aceloru patru-dieci de mili de romani, in 15 Maiu 1848, cu acelu senatus-consultu organicu, sigilatu cu sangele aceloru patru-dieci de mili de martiri. Atunci revolutiunea vostra d'in anulu 1848 va castigà sanctiunarea solemnă a unui milionu si trei sute de mili de romani, va castigà braciele loru, asentimentulu, afictiunea si sucesulu pentru revolutiunea vostra.

Asiè a patit-o si Napoleonu celu Mare in 14 Aprile 1815. In 20 Martiu 1815, reintorcundu-se d'in insul'a Elb'a in Francia, si aruncandu-se cu o furor a dou'a ora pre tronul Franciei, avendu tota Europa inarmata in contr'a sa, — pentru a resiste Europei intrege, pentru a se sustienè pre tronu, a trebuitu, ca natiunea intrega francesa să-lu springesca. Ei, spre a castigà spriginulu natiunei, Napoleonu inca s'a vediutu silitu a restitu natiunei franceze tote libertățile denegate. Deci elu a si invitatu pre oponentulu lui celu mai teribilu, pre Benjamin Constant, pre acestu omu alu poporului, pre carele, cu unu-spre-dicece ani mai inainte l'a fostu alungat d'in Tribunatu, ca să compuna o constitutiune liberala. Acestu omu de statu a si compusu una constitutiune noua, inse Benjamin Constant a ignorat in acést'a constitutiune noua tote constitutiunile imperiali, a ignorat tote senatus-consultele organice, cari au exerciatu a supr'a Franciei, in decursu de unu-spre-dicece ani, unu despotismu netolerabilu, a ignorat totu trecutulu celu gloriosu alu imperiului napoleonidu, n'a facutu neci o

mentiune in constitutiunea cea noua de marirea cea fabulosa a lui Napoleonu. Intogma precum ignorara si magiarii in anulu 1867, reconstituindu-se pre tenuulu revolutiunariu d'in anulu 1848, totu trecutulu celu gloriosu alu Imperatului Franciscu-Iosifu, si asiè magiarii ignorara de a halma-valma si diet'a transilvana d'in anii 1863 si 1864 cu tote decisiunile organice facute in ea. Benjamin Constant, presenantu constitutiunea cea noua Imperatului Napoleonu spre acceptare, acestu-a i si dñe: „Hei, meu omule, asiè precum faci, nu e bine, eu nu intielegu asiè constitutiunea cea noua, domnia ta me batjocuresci pre mine! domnia ta in constitutiunea cea noua me despoiezti de totu trecutulu meu celu gloriosu, ce faci domnia ta cu cei unu-spre-dicece ani ai imperathei mele? Nu scii domnia ta, că eu vreau să-i conservu, că amu ore-si-cari drepturi la conservarea acestor ani, plini de marire; si că Europa intregă scie de marirea mea, nu vedi domnia ta fruntea mea umbrita de laurile invingerilor, reportate pre campiele Europei? Domnia ta trebue să incorporezi constitutiunea cea noua cu constitutiunea cea vechia, ea va castiga sanctiunea a celor unu-spre-dicece ani de gloria si de sucesu.“

Magiarii, dupa ce stersera totu trecutulu gloriosul Domnitoru si acusitunile noastre politice, trebuiau să sterga prin nisice operatiuni finantiale magice si cele trei miliarde de detorie facute sub absolutismulu dispozitiv austriacu si sub forma do guvernare introduse dupa elu. Eca ocasiunea buna de a manifesta acea-si, carii se afla in verfulu piramidei, calitatile loru extraordinarie, de a castigà titluri noue, destoinice, de a legitimă poterea loru prin fortuna data, de a ni demustră noue romanilor cum că suveranitatea numai magiarismului i-se cuvine, cum că superioritățile naturei, instructiunii, fortunei, devotamentului, sunt nisice insusiri incarnate numai magiarismului, si că superioritățile aceste legitime de prin servituri secunde, patruan de patrei si interesulu tuturor locuitorilor, nu voru degenera in tirania si despotismu. Daca s'a statoritu o data prin actulu de incoronare si prin juramentulu depusu de rege, că adeverat, a potere a statului apartiene numai Soiului magiaru si altoru neamuri magiarisate si magari sande, si că noi romanii, perseverandu pre langa ne-dependintă Transilvaniei, pre langa natiunalitate, limba, si suveranitate, suntemu eschisi d'in pactulu inchisat in rege si natiunea magiara politica si suverana, atunci faceti minuni, radicati-ne d'in starea decadinta, faceti-ne fericiti si in raportulu materialu si in celu spiritualu, in celu moralu nu avem lipsa de concursulu vostru, căci moralitatea nostra amu doveditudo in curgerea celoru siepte-spre-dicece secole. Faceti, ca să nu sentim greutatea miliardelor, gramadite de guvernarea cea fatală a guvernatorilor espirate. Justitia ar' pretinde, ca noi romanii, dupa acsiom'a statorita de dualismulu magiaru, să nu ne impartesim in platirea miliardelor acumulate si in portarea greutăților sustinerei dualismului, ci să le porte poporului magiaru cu aristocrati'a lui, si cu svabii armenii, sasii, si gidanii, pentru că aceste personalități politice si suverane sunt acele izvoare primitive, d'in cari poterea guvernamentelor este fara de intreruptiune, si reintra in ele (izvoare), totu-de-un'a nealienabila, neinstrainata, spre a reesi era-si poterea guvernamentelor d'in ele in vecii velor dupa voluntatea loru neprescriptibila. Rotatiunea guvernamentelor pre basea incoronatiunei se calca numai de pitioarele personalităilor amintite, de pitioarele romane inse nu se calca; asiè dura calce-se si rotatiunea miliardelor si a greutăților curente si cotidiane era-si numai de pitioarele loru, si nu si de pitioare, braciele si poterile noastre.

Pretiul de Prenumeratiune:
Pre trei lune 4 fl. v. a.
Pre siese lune 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu,
de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 80 cr. tapa timbra pentru fiecare care publicatiune separatu. In Locul deschis 20 cr. de linia
Unu exemplar costa 10 cr.

Noi romani inca afurisim despotismulu cu mani si bracie de feru, apesatu a supr'a omenimii; inse afurisim si despotismulu inaugurat alu unui rege-poporu magiaru suveranu, carele cu a atatua ignorare si contemnare planeza a supr'a nostra, carele totu a navalitu si a amenintiatu pana si esistinta nostra ca natiune politica si suverana. Elu s'a pusu in lupta si cu natur'a! Ei! totu individulu, carele se lupta in contr'a legilor naturei, va apară, mai iute séu mai tardu, ca unu turbatu si siutatu, si va deveti sacrificiu capriciurilor, pasiunilor, si violintieelor sale. Mai antaiu acestu guvern magiaru aristocratu, daca nu se prezenteza ca unu organizatoriu liberalu inaintea neamurilorrupte si sfasiate de cioncanulu feudalismului seculariu si sdrobite de berbecle metalicu alu despotismului bachiianu, elu ar trebuu inca si se prezenteza inaintea nostra ca unu organizatoriu civilisatoriu. Guvernul magiaru aristocratic nu vede, ca elu nu poate prezenta Europei civilisate si bogate o monarcia poternica, civilisata, intinerita, vindecata de ranele infipte de guvernele trecute, si demna de a intră in relatiuni cu Europa, fara éca, ce poate elu prezenta: nisce ruine, nisce rupture ale neamurilorrupte de poterea loru vitale! Deci problem'a lui miraculosa si magica ar' fi, ca pre aceste neamuri, se le face tari, se le civiliseze, se le intineresc, se le vindece, se le face demne de a intra prin elu, in relatiuni cu Europa. Este ore dreptulu istoricu susutinutu cu cerbicia pentru poporul magiaru, sunt immunitatile si privilegiurile sassiloru, a le serbiloru, armeniloru, sunt rolurile cele dupale a le svabiloru si germaniloru din Ungaria, este emancipatiunea jidaniiloru, sunt privilegile, sustienute pentru nobilii magiari si romani, este magiarisarea fortata fatia eu alte popore, este contemnarea celoru-l-alte neamuri pre terenulu politiciu socialu si civilu, sunt tote aceste-a, intrebui eu, acelle midiloce cari aru dovedi o organisatiune civilisatoriu, cari aru preface tierele coronei St. Stefanu in o monarcia moderna si vrednica de a stă frontu eu alte monarhie civilisate si bogate.

Deci daca regimul magiaru aristocraticu voiese a intemeia o monarcia noua, apta de a potre corespunde recerintielor secului presinte, atunci elu trebue se faca o rumpere completa cu totu trecutulu; elemintele trecutului sunt in seculu presinte numai impedimentele progresului, a tiené milioanele de mani legate si activitatile loru in inertia in favorul sustarii privilegiurilor, nu insemeaza nici decat a face tare, a civilisà, a intineri o monarcia asediata pre ripele prepastiei. Si in ce stă acésta rumpere cu trecutulu? Stă in abolirea completa a toturor privilegiilor, in stergerea toturor claselor privilegiate! Nu se poate sili natur'a: deci aristocratia magiara si poporul ei suveran si politicu, cu apendicele privilegiate de sassi, svabi, armeni, si cu jidani nu voru face nici o data unu imperiu magiaru modernu. Activitatea unui individu nu se poate asemenea cu activitatea mai multoru individi, intocma si activitatea celoru representanti in poterea statului nu se poate asemenea cu activitatea celoru representanti in poterea statului, ci activitatile aceste tote, concentrandu-le si desvoltandu-le, potu produce ace'a, ce recere spiretulu templui; adeca o monarcia poternica, civilisata si opulenta. Deci fiesce-carui popor se se asigneze numai atat'a parte in poterea legalativa si in eea executiva, pre catu fiesce-care popor e capace si destoinicu de a inainta prosperarea Totului. Avandu fiesce-care poporul poterea statului stie-si cuvenita, si reinstrandu si privilegiati, ca simpli omeni in sruulu poporeloru, de cari ei se tienu, si de cari de secle au fostu desliziti, atunci credu, ca prosperarea fia-carui popor nu va fi impededata de ambitiunea si egoismulu celui-l-altu popor, toti voru prospera, si asiè si statulu va deveti infloritoriu, era nu peritoriu!

(Va urmă.)

Dietă Ungariei.

Siedintia casei reprezentantilor, tinea in 17. iuliu.

Inainte de tote fia-ne iertatu a observa aci, ca dlu Macelariu incercase inca in anulu trecutu a scote la cale una dechiarare colectiva din partea deputatilor din Transilvania, c ea ce inse nesuccedentu-i, din insulu asta cu cale a procede asiè, precum scimu cu totii ca a procesu. Cu asta ocasiune numai

doi (din 6, cati se afla in Pest'a) n'au suscisu interbeliunea si anume dlu cavaleru de Puscariu, care, cu tote ca fu provocat de tempuriu, se fece a intardia; si d. Ioanu Balomiri, — care a spusu-o verde, ca nu vre se suserie. Omulu acesta se vede a luă tote lucrurile numai ec' asiè, in batjocura, lu vedea surdiendu cu desprentu si la intrerumperile ce a se faceau dlu Macelariu, candu cuventa. De altintre, celu putieni in catu lu-cunoscere scriotoriulu acestorui sururi, mare pierdere natiunale nu este, daca d. I. Balomiri a trecutu cu totulu in castrele straine. Una marime, care nice nu adauge nice nu subtrage, unu omu de calibru dsale, noue ni pote fi pretiosu numai pentru simtieminte, éra daca si aceste-a lipsescu, apoi noi suntemu buni bucurosi a-lu cinsti ori carei partite seu natiuni, care cugeta, ca pote ave folosu de elu. Dara se rentorcemu la obiectu. Lupt'a e susceputa cu demnitate si barbatia; avemu firma sperare, ca ea nu va remane intr'atata, ci se va continua si fiu totu cu asemenea barbatia si energie, si cu acésta sperare trecemu la ordinea dilei.

Dupa autenticarea protocolului si d'intie trecute, presedintele presinta scrisorile incurse, cari se indruma la comisiunile respective, apoi anuncia, ca d. Macelariu are se faca una interbeliune catra ministeriu.

Elia Macelariu: Mi-luai voia a cere cuventul, pentru a indeptă, in numele meu si alu mai multoru consotii, una interbeliune catra intregulu ministeriu, ca catra guvernului respunsabile ungurescu. Intr'ace'a, inainte de a o face acésta, fia-mi iertatu, onor casa, a premite una observare modesta.

Onorata casa! Voiu incercă a vorbi unguresce, de si — firesce cu aprobararea onoratei case — cu ajutoriulu acestei charthie. Da — supunendu-me silei — voi vorbi unguresce parte pentru ace'a, ca se nu amblu ca in anulu tr. 7 martiu candu, pre basea legei aduse pre calea cea mai constitutiunale si intarita de Maiestatea Sa, am voit u se me folosescu de dreptulu celu mai naturalu, adca de dreptulu usuarei limboi mele materne, dara, dorere, onorat'a casa m'a amutitu; era de alta parte pentru ace'a, pentru ca sum silitu a recunoscere, ca de acelu dreptu nu me potu bucurà in presinte, fiindca legea ace'a, care a servit atunci de garantia, prin determinatiunea pre inalta de la 20 iuniu a. tr. — de-si nu pre cale constituutiunale, ci pre calea ordinatiunei — s'a scosu d'in valore, s'a stersu; da, s'a stersu pre chartia, inse d'in inim'a natiunii romane neci o data! (Sgomotu cumplitu, presedintele clopotescu si admouleză pre voibitoriu.)

Intr'ace'a, vorbindu unguresce, trebuie se insemnă, ca din acésta neci intr'unu modu nu se poate deduce, ca eu prin acésta a-si voi a abdica pentru totdeun'a, nice de independinta' patriei mele, nice de dreptulu usuarei limboi mele materne. — Nu, pentru ca nu e pre lume potere, care se me pote despoia de acea firma convingere, ca drepturile natiunii mele nu suntu pierdute pentru totdeun'a, si ca acel'e, acusi seu mai tardu, si-voru castigà valore, pentru ca ce se iea pre nedreptulu si fara inviore comună, acc'a nu este pierdutu neci odata. (Urlete.)

Premitiendu aceste-a, me intoreu la obiectul, despre care voiescu se interpelezu pre intregulu ministeriu. (S'au dîmu!)

Onorata casa! Am informatiune secura din Transilvania, ca in urmarea unui procesu de presa, intentat contra lui Iacobu Muresianu, redactorul foier politice „Gazeta Transilvaniei,” ce apare in limb'a romana in Brasovu, si directoriu alu gimnasiului rom. cat. de acolo, locuinta a acestui-a calcatu (scrutatu), si ca atat' elu, catu si mai multi canonici metropolitani si profesori din Blasius, s'a citatu inaintea tribunalului sau unului Muresului (Aprobare sgomotosa) si ca, prin urmare, din partea organelor guvernului ungurescu respundietoriu, si pote din ordinatiunea acestui-a — spre cea mai adanca dorere si vatemare a natiunii romane — se face incercare, pentru a deschide mai multoru barbati destinsi si stimati ai natiunii romane, calea care conduce la temnita.

Motivulu acestei procedure teroristice, — carea nu se poate justifică nice din punctul de vedere alu legilor positive, cu atat' mai putieni din punctul de vedere alu unei politice sanatoase, — dupa cum se dice, este publicarea cunosceturui pronunciamentu din Blasius, care l'a facutu inteleghint'a de acolo, cu ocasiunea maialului tienutu in Blasius la 15 maiu a. c.

O. casa! Am servit in decursulu mai multoru ani la tribunalu, si asiè me rogu, se nu creda nimene, ca sulevandu (aducandu inainte) una intrebare, asupr'a carei-a trebue se decide tribunalulu, dora asi voi se preocupu acésta decisiune si se alterezu nedependint'a judiciară; — nu, nici decat, pentru ca si insu-mi recunoscu, ca de o administratiune legale a justitiei numai acolo pote fi vorba, unde nedependint'a si libertatea procedurei judiciarie este ascurata; ci o aducu inainte, o. casa, pentru ace'a, pentru ca acésta cestiune momentosa are una insemetate politica de o importantia forte mare, care, asiè mi se pare, ca guvernul seu nu o cunosc, seu daca o cunosc, nu o cunoscse asiè precum este ca in adeveru.

Nu voiescu a me demite la una detaliare mai de aproape a pronunciamentului, pentru ca credu ca toti lu-cunoscemu, atat' inse cutezu a afirmă, ca ar' fi forte mare ratecire a crede, ca acele trei postulate, cari le cuprinde si din cari unul este mai dreptu de catu celalaltu, ar' fi numai productul

unor nemultiemiti sengurateci si ca acel-e-a n'ar' exprime posustatele intregei natiuni romane, dico ale intregei natiuni, pentru exceptiunea e atat' de mica, in catu daca ar' voi cine-va s'o numere pre degete, abiè ar' ave lipa de ambe manile. — Si afara de ace'a, ar' fi tristu, forte tristu lucru, ca intr'unu statu constitutuanulu se nu se pota exprime nisi astfelu de postulate, cari s'a recunoscutu de drepte si legali chiar si din partea pre hantului tronu, prin atate si atate rescripte pre-nalte; si inca cu atat' a mai tristu, cu catu in acel pronunciamentu nico cu unu unicu cuventu nu se dice, ca validarea postulatelor, ce cuprinde, se incare afara de calea legala; ci chiaru din contra, s'a conceputu si adresatu guvernului pre langa expresiunea fidelitatei neclatice catra Domnitoru si a iubirei fratiesci catra celalatnuni colocutorie.

E dreptu, si eu recunoscu, ca pronunciamentulu din cestiune trage la indoieala legalitatea uniunii din 1848; daca acésta e crima, si daca acésta este tota crima pentru care cei mai susu amintiti s'a luat sub cercetare criminala, atunci nu numai acei-a, cari au suscisu seu au primit acelu pronuntia amentu, ci cati romani sunt in Ungaria si Transilvania, ba inca si una parte mare si energiosa a natiunei sasesci din Transilvania, inca ar' ca in acea crima.

Despre frati sasi amu afirmatu numai aceea, despre sum convinsu, si ce au marturisit u ei insi-si la tota ocazie si mai vîrtosu in diot'a din Sibiu, si adeca toti deputatii si regalisescitii sas — afara de unul — si asiè repetescu, ca aceea ce am dîsu, e, dupa in tim'a mea convingere, a devenit. Sciu eu si aceea, ca mai multe municipii sasesci au tratat si on. ministeriu adrese de incredere; sciu si aceea, ca mai multi dintre barbati primari ai guvernului de acum fura de stinsi prim denumirea loru ca cetatiani onorari; in fine insciu si aceea, catu pondu se pot atribui astorii distinctiuni, mai vîrtosu deca consideru, ca asemenei adrese au capatatu si guvernului cadiutu, de atari distinctiuni s'a bucuratu Bach, Schmerling, Koller Stadler, Grimm, Urbán si altii.

On. casa! Nu voiescu, ca din incidentele acesta se insru defectele numeroase si esentiale ale I art. din a. 1848, cari defekte, considerandu dreptulu publicu alu Transilvania si judecandu din punctul de vedere alu moralitatii, facu din articolul acesta orice alta, numai nu lege justa, onesta si obligatoria, — ci rezervandu-mi acestu dreptu, minteniu de detorintia fatia cu mandantii mei si scumpa mea patria, a declarar pre fatia si cu acea sinceritate, ce totu patriotulu creditiosu detoresce patrii si conscientici sale, — a declarar, de si nu in numele natiunii romane, ca si la acésta namu dreptu, dar' ca fidei creditiosu: ca natiunea romana nu e amica uniunii precipitate din 1848, si nu o considera ca legala.

Astă e, on. casa, pentru romani transilvaneni ununa nu e altă, de catu eflusul fortiei, vatemarea cea mai adanca si mai semnifica a onorei natiunii, ba inca mai multu de catu acésta: una sentinta de morte, si la ascultarea acestei sentinti e neposibilu a tac, acésta aru fi contr'a naturei. Aduceti-ve bine a minte, domuru! ce a respunsu natiunea magiara in 1849, candu fortia prin constituutiunea martialis, sterse pre natiunea magiara din sruulu natiunilor viu si nedependinti, si facu, se inceteaza a exista ca atare; seu cu alte cuvinte, candu dicea potere: Tu trebuie se mori! Ore nu respunse: „Ba, e u vre se viezu, si mai de graba facu, se pera acu potere, care vre se mi-ee vietia?!”

Acum totu acea natiune, care pre tempulu acel'a a respinsu cu atat' a resolutiune sentinti de morte enunciata in contra ei, — acum, una natiune abie de 5 milioane adresata totu acel'e cuvinte catra natiunile nemagiare de 11 milioane de suflete, si acestor'a se nu li fia iertatu a dice nici atat' Fratilor! si noi vremu se viamu, si noi se iubim patria si natiunea noastră?!”

A pretinde acésta, dniloru, in secolul al XIX, anul atat'a, catu a se opune spiretului tempului; la asiè ce-vantunea romana nu se va dejosi nici una data.

Asiè explica si considera natiunea romana uniunea din 1848, si repetescu, privindu-se acésta ca crima să nu se merite, nu se poate atribui pronunciamentului, acésta e irradecinata in inim'a natiunii romane. La acésta n'a fostu si nu e de lipsa nici una agitare, nici una iritare. Si apoi nu numai romanii sustinu, ca art. de uniune din 1848 n'are potere de lege, si prin urmare Transilvania este nedependint, — acésta s'a dîsu de atate si atate in pre inalte rescripte; ba chiaru in a. 1848 uniunea Transilvaniei cu Ungaria s'a enunciato numai in principiu, si asiè cutezu a dice, ca tocmai on. guvern e caus'a, ca există in atat' de mare diferinta in pareri despre nedependint'a Transilvaniei, pentru ca n'a substernutu nici pana in dîu'a cascada de proiectul de lege pentru executarea uniunii.

Nu pentru legalitatea acelui articolu de uniune am intrat, noi deputatii romani din Transilvania in sal'a acesta, — afara de unul, si acesta e deputatul Iosifu Hosszu, (Vivate frenetice din tote partile) — da, dniloru, si eu dico: se traiesca, se traiesca, ca se pota gustă amaretiunea deceptiuni (amagirei) — nici n'amu venit u noi aici, ca se cersim unu frustu de pane, pre cum credu multi in cercurile mai inalte, — ci amu intrat aici din supunere catra maiestatesa, domnitorul nostru, mai departe amu facutu acésta, pentru ca se dâmu dovada representantilor natiunilor sororii,

eu vremu, să perdemu nici una ocazie pentru contielegă pacinica, — dar de departe de totu cugetulu, apriș esercerea acestui dreptu restrinsu și stirbim u ne de pedintia Transilvanici.

Altcum potu asigură pre on. casa, că antipati'a contr'a noastre d'in a. 1848 nu se poate atribui nici orecarei staruinișuale, nici antipati'i contr'a națiunii magiare, nu, repenit, ba potu dîce, că națiunea romana regretează adeneu, că guvernele de acum (celu d'in Vien'a, ca și celu d'in Pest'a) înțelede a recunoște adeveratele sale interese, si în locu de a se trădă, ca prin indestulirea națiunilor nemagiare, respescere negermane, să castige simpatiele acestor'a, cari facu poarta fa-carui guvern, — in locu să fia drepte cîtră națiunile nemagiare și negermane, partinseu politic'a nefericita și democratica a Polonilor, care aspiră după egemonia si era născută spre ori ce, de cătu să recunoște si indestulescă tensiunile drepte ale fratilor loru ruteni si rusi, — atare politica, care nu si-cauta garantiele nedependintiei sale in lîzitatea comuna a națiunilor, ci in conesiuni strâne si in ape-riale altoru națiuni.

Acăstă e politica guvernului de acum, ca magiarii dincocă, împănatii loru d'in Vien'a d'in colo de Lait'a, să apese pre-destalat națiuni, eu in se nu credu, că prin acăstă imperiu uniacu-magiaru să devina candumă tare si potinte, ceea ce este numai prin indestulirea dreptă a toturor națiunilor, ceea ce dorescu d'in inima curata.

Cu aceste-a mi-ieu libertatea a depune interpellatiunea asociată pre mes'a on. case, recomandandu-o atențiunei si consideratiunei ministerului si a on. case.

(Interpelatiunea va urmă.)

Cestiunea cehica.

(Continuare d'in nr 99.)

Corespondintă a pestana in „D. Allg. Ztg“ despre concordanța intre Beust si conducatorii cehilor a făcutu cursulu prin tota diuari-tic'a germană si s'a întrebuitat adeseori ca arma in contr'a cehilor, pre a demască, pre cum se dîcea, tendințile loru centrifugale, si a rectifică prin acestea represaliile la parochia in contr'a presei cehice. Vedîndu acum Palacky si Rieger, că pres'a oficioasa a guvernului din Vien'a urmează, a falsifică sistematice opiniunica publică, se astara constrinsi a publică urmatorulu:

„Spre chiarificare si respingere!“

„Deutsche Allgem. Ztg“ a publicat pre scurtu conve-nția, ce amu avutu-o in 22 iuniu in biroul presidialu locutienintei reg. boemice cu Esc. sa dlu cancelariu imperialu baronu Beust. Nu voim a cără, ore „amici inalti“ și dui cancelariu imperialu au comunicat acelui referatul cu persone de influență in Pest'a, si adeca cu său fără năsău.

Deca in adeveru respecto preponderanti politice au făcutu pre Escelintă sa, se comunică ore-cari referate in asta privindă, totu-si suntemu convinsi, că dui cancelariu imperialu nu-i a potutu concede nici caracterulu său, nici consciintia pe responsabilei sale pusețiuni, a impartesfă seiri de atare maiore, necum să le aduea naintea publicitatii macaru si năsău nemeditat; si noi ne indoim forte, că i-s'a facutu prin năsău vr'unu sierbitiu.

Noi d'in parte-ne dechiarăm, că referatul diuariului D. allg. Ztg in datele comunicate e forte necorrectu; afara de aceea nu contiene multe, cari sunt de „insemnatate pentru autenticitate, si ce e inca mai reu, contiene lucruri, cari la cestiunea de sub cestiune nici nu s'au cugetat nici nu s'au dău. Noi nu vomu corege nici completă comunicările acelea,

pre a satisface celor curiosi, cari producă sciri necorrecte, ca și respunsuri fortiate se afle adeverulu, nici nu voim, ca și respingerea unor date să se impune, că recunoscemul pre celelalte. Numai unu pasu d'in acea scire nu lu-potemu face cu tacerea, care prin gruparea anumita si, pre cum se pare, bine calculata a cuvintelor ne insinua intenția, că continuându opusetiunea nostra să cerem ajutorul străinătății, și care pasu dîce, că amu regretat, decă in casulu de naționalității presupuse (a divolviref Austriei) Rusia nu ne-a tratat la sine.

Insinuându-ne atare manifestatiune naiva, ne susținu-remă loialitatea nostra, care, suntemu convinsi, sta mai pre multe totu iudeoiel' si naintea Maiestății sale, regelui nostru legitimu, si ni-se insinu totu-odata dorintă, ca națiunea nostra să renuncie, in favoarea altui soiu de poporu, de individualitatea sa istorica si limbistica, pastrata cu gloria de nația de ani incoce.

Acăstă ne face, să respondemus căteva cuvinte: Ori nu amu avutu de a face cu personalitate politice, in Petrusburg ca si in Parisu, ni-amu pronunciat pre fatia convinția nostra, că legatura coronei boeme cu imperiul Austriei, sub conditiunea unei constitutiuni federative a acesteia, formeza pentru națiunea nostra acea mai bună garantie a individualității istorico-politice si limbistice; noi spusu totu-deuna, că națiunea nostra după deplin'a ei renaștere națională nu se va invoi nici odata, să dispară fără nume intr-o formatiune nouă politica era-si fără nume. Noi ni-amu exprimată convingerea nostra, unde a fostu de lipsa, că națiunea nostra nu se va indestuli cu o bieta autonomia administrațională, ci va stă firma si se va sacrifică pana la acele extreme, si se va luptă cu tote mediu-locele legale pentru garantie a autonomiei libere, ca individua-

litatea politica si de dreptu publicu in legatura cu Austria si pentru legalitatea deplină națiunala in tote afacerile, a căroru comunitate nu e neincungiurăveră pentru unitatea si poterea statului.

Decă paciintă a ei s'ară supure unui esamenu mai riguros, de cătu se poate face fără pericol, responsabilitatea va căde pre acea partita, care pentru susținerea propria a aflată de lipsa, a negă pretensiunile fundate, in cercuștări si in traditiunile de dreptu publicu.

Fatia cu sguđuiturile cele mari, de cari se apropia Europa, simpatiele poporului si guvernului vecine nu ne sunt indiferinti; după ce in se pres'a platta de contrarii nostri politici prin calumnări neintrerupte, respandite in mesura mare in tote limbele lumii, au facutu, ca poporul nostru să si-perda tote simpatiele la poporele apusene, e lueru usioru de precepitul pentru totu omulu nepreocupat, că simpatiele națiunii rusescii ne sunt forto pretiose, si se manifestează pentru noi pre dă ce merge totu mai viu de la espusețiunea d'in Moscova in coca Noi aru trebui să fimu tocmai asiē de nemultiamitori, ca fricosi si neprudinti, deca ne-amu ascunde simpatiele pentru acestu poporul consangenu, si cu viitoru mare numai pentru strigătele contrarilor nostri. Fîrescă că nu e neposibilu, că in casulu, candu apesatorii nostri aru provocă luptă intre rase, promisa de repetite ori de publicistii loru, si aru aduce la desperatiune poporul nostru in luptă pentru existența sa, conscientia consangenității, ce petrunde intregă națiunea rusesca, aru potă să apese cu veemintia cumpen'a destinelor nostre.

Cu guvernul rusescui n'amu avutu nici unu feliu de negotiatiuni, eu atâtă mai putienu de acelea, cari aru fi pusul la intrebare existența Austriei său aru fi maculatul loialitatea noastră. Atâtă in se scimu pozitivu, că Rusia nu cugetă nici într'unu casu la anexarea Boemiei, si asiē dăra atare impartesfă d'in partea dui cancelariu imperialu ne-aru fi potutu surprinde pre noi mai putienu, decătu ori pre care altul.

Se afirma, că Escelintă a sa ne-aru fi spusu, că in casulu împărțirei Austriei „nici unu monarcu germanu nu poate renunță de Boemii“. La acăstă respondemus, si adeca — intonăm — nu dui cancelariu imperialu, ci respandleriorul notitielor pretinsului „inaltu amicu“ alu dui Beust, că unu statu, care a serisul pre flamură sa principiu naționalității, si si-cauta in acel'a marirea sa, nu e cu potintia să despreziesca acelu principiu in acel'a-si tempu in fată a intregei Europe, si in desfavorea unei națiuni cu consciintia de sine, cu potere de viciu si cu drepturi istorice, dar pre deplinu neofensive, care nu doresc nimicu mai tare, de cătu să traiesca cu consotii loru de sciul germanu in pace deplina, pre basă a stimei reciproce a dreptului si a institutiunilor, cari facu neposibila orice fortiare, orice majorisare in cestiuni limbistice-naționale.

Cestiunea acăstă e cestiune internațională si resolvirea ei nu depinde numai de la bunulu placu alu unu si poteri; in acăstă cestiune e interesatul ecuilibriul poterilor, si asiē se poate deslegă numai prin concursulu toturor'a. Noi ne incredemus inrecunoscintă a bunului nostru dreptu si a justelor nostre pretinsu, mai nainte de tote in poterea nostra de viciu națională.

Decă in se disolvirea Austriei si anesiunea tierelor ei prim poterile strâne e atâtă de aproape, pre cum se presupune, atunci acăstă a disolvire n'aru amenintă pre nemți, magiari, poloni si croati mai putienu, de cătu pre boemii; noue in se pare, că in casulu acel'a prin invidia reciproca, prin denegarea drepturilor străvechi neincungiurăveră, pericolul acăstă nu se poate delatără.

Noi credemus, că existența monarciei si a dinastiei, si viitorului nostru alu toturor'a, se asigura mai bine prin stim'a reciproca si dorita a dreptului naționalităților si soiurilor limbistice, prin formatiunea naturală si adeveratua autonoma a unității statelor austriace.

Noue ne remane, să acceptăm in activitate neobosită dău'a, candu recunoscintă acăstă, acceptata de toti interesanții, va ajunge a se execută. Deo-die, ca acăstă dău'a ss vina de graba si se nu vina pentru nime „pră tărdău.“

Malecz si Prag'a, in 6 si 8 iuliu 1868.

Dr. Franciscu Palaczky. Dr. Fr. L. Rieger.

Căile ferate noue, in atingere cu România.

(Urmare)

Acum in se vedemus pre unde ni va fi mai cu indemana a caletorii in România? nesmintitul pre linia principală Oradea-Clusiu-Brasovu (Banatienii voru avă altă mai de indemana). Adeca de o campanie d'in Ardealu numai o linia va esă afara, linia aceea naturalmente, care intre două puncte e mai scurtă si indemanateca, si acesta linia se va derivă de la Brasovu — la Galati prin Port'a Buzeului (unguresc Bodzai-szoros) de unde plecându spre Buzeu, cu unu ramu va naintă la București, cu cel'alaltu la Brail'a Galati. Daca in se am mersu pana in România, se luăm in consideratiune pe scurtu, celu puținu si căile principale a Romaniei libere.

La prima intuție a situatiunei pamentului, munților si apelor Romaniei (geografia, orografia, idrografia), nesmintitul ni vomu convinge cum că România e menită să aiba patru căli principale, una m.-noptienă moldovana, alta apusenă română, si a treia romana-ardelenă, (a patra

inse linia resaritena basarabica spre Odesa, numai cu timpu.) Si cum se voru incinge liniele acestea.

a) linia m.-noptiana moldovene, derivandu de la Galati, va naintă de-a lungul partilor moldovene, — atingandu Iasii său de-adreptulu, ori numai midilociu prin o aripă, după cum se va luă in mai mare consideratiune valea Bîrladului, ori a Siretului — si in margini, inpreunandu-se cu linia generală Suciavă, va strabate peste Cernautii Bucovinei, pana in sufletul Europei centrale.

b) linia apusena romana se va intinde d'in Galati-Brail'a-București, peste Craiovă pana la Turnul Severinu, unde inbinzându-se la Orsovia cu linia bataniene, peste Timișoara si Zagrabia va gravita spre „Fiume“ la marea Adriatica.

c) linia romana-ardelenă, va avea două puncturi de gravitație, marea negă prin Galati Brailă, si de-odată capitală a tieri, „București“ de unde naințandu prin valea Buzăului, la pasul de aceea-si numire, va strabate in Transilvania, si incepându de la Brasovu, va fi intre mediatorii Ardelenilor si Transilvaniene superioare, cu Orientulu.

d) linia resaritena basarabica (pium desiderium), elemintul romanu a Basarabiei intre Prutu si Nistrul e pericolitatu prin rusismu in existența sa vitală, de nu cum-va prin schințele electrice, si prin sborulu vaporului, se va deschide o comunicatiune viua intre frati de unu sange; singura in se si Odesa cu piatnicul Rusiei, pretin de imperiosu si linia acăsta. Totu acele-si resultate salutare acceptăm d'in poterea farmecatoria a electrului, si a vaporului (in timpu scurtu) si pentru frati nostrii Aurelianidi, striviti de seclii amari ai jataganului turcescu.

Acum ni mai intrece, să returnăm acasa la Oradea M. Ca si pre tempulu, candu turnurile lucitorie ale castrului Bihorului se inaltă făinice spre nori, predominindu in o parte campiș manosa si vastă, intinsă pana in Tis'a, era de altă parte apărendu cu mandria, ca unu frontispicu alu promotorilor, saditi cu vineție de schințe, in acărora dosu se inaltă in marirea loru codrii, si muntii ardeleni, pre acărora-a piscuri mai sborau vulturii romani, asiē si astă-di Orașea-M. prin pusetiunea sa favoritoria va să fia centrul, foculariu comerciului si comunicatiunei in intregă Transilvania, era in cătu mai bine de jumetate d'in contingentul Orădii e romanescu, ni vomu direge de aici observările ulteriore asupră liniei mai de frunte ungurene-transilvaniene, a liniei „Coru.“

Oradea-M. numai va fi depositoriu continențal, si centrulu statiunilor căilor si telegrafelor electrice, cari se intindu, si voru vibră intre Bud'a-Pest'a, Oradea-Clusiu pana la Marea negă, nu numai — de si cu putienu incungiu — va atrage in concertulu mare a lumii, a orientului si pre romanii de la Eriu, Somesiu si Maramuresiu prin linia Oradea-Dobritenii-Sigetu, si totu odata, prin nou'a linia grandiosa mediana (Alfoldi), ni va deschide sinul cătră o alta mare romanesca, la Mam'a dulce, la Adriatică, la Itali'a.

Ce nu au visat parintii nostri, ea că noi va să contemplăm.

Vei fi fiindu acu-si (peste trei — siese ani) in Oradea-M. ori aiurea, si te va lovi dorulu, dorulu acelu strabunu, care locuiesce in inimă omului, mai virtuosu după ce s'a stinsu ori lanceditul dorulu Amorosilor, despre care se dice, că „arde si topesc“, ti-va dice anima: scapatu la mare, scapatu la apus, la mam'a vechia, la Itali'a, o dău si o noptie si in alta dău ti-va apară ceriulu seninu alu Italiei, cu frati bruneti de unu sange, acea-si limba dulce si strabuna, acele-si semțiri, acele-si luncă, si doine in vâile manose ale Apenișilor, ca si la polele Carpaților, cu unu cuventu, ca si candu in lumea vechia mergeai la „vedere“ cum se dice, la unu omu bunu, ori consangenu, in lumea modernă intr' atâtă timpu, vei merge (două dăle cu noptile) la Itali'a, vracamu să dicem, la leaganul poporului romanu, la pamentul patriei strabune, unde ti-va stringe mană fratiesca „italul brunețu, ageru in ochi și fulgerulu“ si vei fi retornandu mandru a casa, cu consciintia a loru 30 milioane frati adeverati, trupină colosală a celui d'antău poporu, si elementu gloriosu latinu de 105 milioane in lume, si apoi: „tu bravule romane mai credi, că ești per tutu?? Si pe unde vomu sbură de la Oradea spre Itali'a? Peste campiș manosa a Bechisului si Cindului; la Segedine se va trece peste Tis'a, la Bezdanu peste Dunare, si apoi prin Croația (Zagrabia-Carolina) se va descaleca la Fiumea. De la Fiumea d'incolo cele peste Adriatică stau deschise porturile făinice ale cetilor lui italice.

Ti-va dice inimă: scapatu la mare, scapatu la resaritul, si in o dău frumosa, si o noptie senina, si inimă ti-va bate mai rapede, cu sorele de demanetă vei salută pamentul Romaniei libere, si apoi luandu la inima vei dice in adencul sufletului: Romanulu nu

numai a fostu, ci va si fi in eternu. — Lini'a acésta însemnata, va fi si mai dulce in caleatoria si cum nu? De la Oradea-m. peste Transilvania si Romania pana la Marea negra mai totu sufletul, mai totu pasiul „asi d'icundu romanescu.“ (Pentru orientarea acestora, cari nu au avutu ocasiune a-si bate capulu cu geografie, etnografie si topografie, registrâmu ca unu incidentu, cum că elementul romanu din orientul Europei cuprinde si locuiesce unu teritoriu grandiosu, de la gradul lungime i resaritene 38 — pana la alu 48-lea adeca 150 miliarie a lungimei geografice, considerandu de la Tis'a (Macau) pana peste Nistru; (Odes'a) si a latimei media noptiene 42° pana la 48° (de la Balcanu, pana in vîrfului Carpatilor resariteni la Hotinu) in o grupa de suflete de elementu puru, si nu din mestecature feliuite de 15.000.000.)

In urm'a acestor deliniaminte, fia de ajunsu a observă generalitate, cum că si pentru cele alte părți ale Ungariei cis-tibiscane, cis-si trans-dunarene sunt ineuviintiate de curențu, ori proiectate, o multime de linie ale căilor noue ferate; pre noi inse ni mai atingu nemidilociu inca si liniele acestea urmatorie:

Pre langa lini'a vecchia centrala a Banatului (Temisior'a-Buziasiu) mai sunt proiectate doue linie laterale, astă dicundu in cursu paralelu.

a) lini'a, Chichin la, — Becicherecu Panciov'a, curge intre serbi si romani, si va fi menita de a gravita spre Serbi'a.

b) lini'a romanescă Ara la Temisior'a, — Lugosiu. — Caransiebesiu, Mehadii'-Orsiov'a, va fi inca d'intre cele mai viue, pentru că la Orsiov'a trecește Dunarea. La Turnul Severinu se va inbină cu lini'a Romaniei, si astfelui va curge a lungulu tiecii pana la orientul marea negra, Brail'a-Galati.

Celu ce scie, că drumurile ferate se cladescu ca si in preda cu milioane, proprietătile din cale se rescumpera indoitiu, din jidovii strentiosi, inse speculantii, vediendu cu ochii se facu bancari; omulu activu se radica mai din nimica, pana candu celu neputințiosu scapate din veliutu, ni va fi pricpendu ingrijirea nostra in inbinatiune cu nouele căi ferate; fia inse, ca si vocea nostra, alteum neconsiderabilă, să nu sună ca toc'a mutului in urechile surdului.

Beinsiu, in Ciresiariu 1868.

I. S. Selagianu profesor.

ROMANIA.

Ce este Senatul?

Una Supersetiune constitutiunale.

(Urmare.)

Incau despre exemplul constituunilor cari, dupa ce in primele articole au consecratu principiul democratiei, ce-va mai deputo au introdusu unu Senat tocma, pentru ca să impiedice invasiunea democratiei, acestu exemplu este departe

de a fi concludinte. Si mai antâiu, aru fi una asurditate de a ne referi la nescari premise contradicitorie, pentru a trage una conculsiune exacta. Dara lasându la o parte acesta consideratiune morale, fiind că este logica, consecratuine tim-pului, care a trecutu preste atari constitutiuni nu este inca de o autoritate destulu de grava, pentru ca să fie invocata fără replica: Franci'a si a scambatu regiminele dupa o incercare de 30 ani, si deca in Belgu dura de 35 ani, nu scimur de nu se va modifica mane său poimane.

Prin urmare, nu este értat a argumenta cu istoria in mana, spre a probă superioritatea sistemei bicameriste, pentru cine aru voil' vindece pentru acesta sistema una superioritate absoluta facandu estu-feliu abstractiune de conditiunile de tempu si de starea sociale. Vice versa, istoria presinta una baza inca si mai incerta pentru a asiedi o argumentatiune solida in favoreea preocupatiunilor publicistilor pe cari le amu raportatu la inceputul acestui paragrafu, si acesta din doue puncturi de vedere.

Unu guvernu reprezentativu, liberalu cu o singura Camera inca, potemu dice, că nu s'a incercat neci unde. Căci deca s'a aplicatu aici si acolo căte o data, imperiu i-a fostu efemeru, nu a avutu timpulu materiale neci de a se consolidă, neci de a si produce efectele, Poporele na apucatu neci chiaru să faca cunoștința cu o atare institutiune, necum să se identifice cu ea. Nu se poate, prin urmare dice intr'enu modu absolutu neci că este buna, neci că este reua. Numai unu singuru lucru este certu; remustrarea ce i se face cum că aru fi favorindu anarchia său despotismulu si că aru fi inabusindu libertatea minoritatii nu poate fi sprijinita pre istoria: Nu mai putinu injusta, nefindu justificata prin istoria, este acusatiunea ce i aduce Laboulage candu pune in sarcin'a sistemei unicameriste tote desordinile si tote miseriele cari au bantuitu Franci'a in tempulu revolutiunii. Daca ni s'ară probă, că, pr'intr'o necesitate inerinte a sistemei verce camera unica urmedia neaperatu, in totu tempulu si snb verce conditiuni, să devina demagogica său despotica, să si inchida ochii la lumin'a ratunii si să-si astupe urechile pentru consiliile prudintiei, ne amu dispensă de a recurge la invențiamentele istoriei. Cine va pute inse, in buna conștiința, a priori, să sustiena că o Camera unica are să fie totu de un'a său anarchica, său despotica său servila? Ce cuvenite se potu da pentru a justifică o atare alegatiune? Pasiiile omenilor, a cutediatorilor din intru său din afara camerei. Au dora, cea de a doue, nu are să fie compusa totu de omeni de o potriva supusi pasiunilor, totu asiă susceptibili de a se ingamă de poterea loru său de a-si pleca capulu inaintea potintelui de dă! De se va cuprinde si acesta a doua Camera de accelea-si pasiuni ca cea antâiu, unde va mai fi stavariulu dorit? Trei sunt mai cu sema directiunile cari ni se dau de periculoze si in cari potu aluneca o Camera unica; ea poate să faca causa comună cu anarchia, cu demagogia; său petrunsa de simtiemintul omniputintiei sale poate să tragă la sine si să concentredia in manele sale tote poterile Statului: exemplu: lungulu Parlamentu in Anglia, conventiunea in Franci'a, său in fine să devina pr'in efectulu unui servilismu fără margini, instrumentulu celu mai maleabile a despotismului unui singuru omu, in aceste diverse impregiurări ce roluva jucă Senatul? Neaperatu că nu poate decât să ia positiune său alaturi cu Cameră de giosu său o positiune ostile

Partisanii bicamerismului paru a admite ac certa si neindouiosa acesta ultima hipoteza. Si ca să-si justifice speranța atâtă de magulitorie facu apel la rivalitatea ce naturale nu existe intre doue corpuri a Statului investite cu aceia-si putere. Dara mai antâiu este tristă să simu redusi a adastă resultate bune dintr'o sorginte prosta, par că s'ară potu să curga apa curata dintr'unu paharui nespălatu. Apoi, tocmai că cu istoria in mana potemu afirma că Senatul neci o data nu a justificat speranțele optimiste a partisanilor săi. Totu de una s'a intempiat in Senat veleități mai aristocratice, mai retrograde si prin urmare o mare inclinatune la servilismu. Au dora Senatul lui Napoleone. I au declarat veru-nu d'in actele si decretelor sale de neconstituitionali? Său Senatul lui Voda-Cuza s'a opus la interpretatiunea anticonstituitională ce s'a datu une-ori articolul 3 din statutu? Cameră dominilor din Austria a opritu o data guvernul asolut de cancelaria care a condusu, in atâtea ronduri, Statul la marginea prepastiei? Era deca cameră de giosu, in beti'stibile precum penitorie sale poteri se va purcede pre cale a despotismului parlamentariu, său va da mana cu revolutiune, atunci nu Senatul, ori-cum va fi compusu, dera neci o potere omenescă nu poate infrenă venitoria revolutiunaria, istoria vorbesce, care pre cătu gasesce o expresiune quasi legală in camera reprezentantilor, pre atâtă dă acesti-a o potere iresistibile, inainte a caria a nenumu nu poate sta in picioare.

(Va urmă.)

Varietăți.

** (Dreptulu statariu) s'a decretat in districtul Nasaudului; d'in ce cauza, nu se scie, dar se da cu socotela, că ministeriul Ungariei tinde prin dreptulu statariu, a face capaci pre romani pentru gustarea libertății magiare constituționale. Supr. capitanu Bohatielu, capulu districtului, se bucura de nobil'a misiune, a esecută binevoitorie si parintesciile intentiuni guverniale.

** (Procuratorulu statului numai glumesce cu procesul de presa.) In procesul d'in urma contră diuariului „Politik“ procuratorulu statului propuse una amendă de 3000 fl. — Redactiunea lu-face acum atentu, că d'in intreg'a cautare i-au mai remas numai 2000 fl. si lu-roga dara, să nu facă glume si in sal'a judecătui, candu e vorba de crime, pentru cari propune inchisore grea de trei ani.

** (Politia astuta.) Politia d'in Boem'a si-recruteaza agintii săi secrete d'in tote clasele poporului. In tempul d'in urma a angajatii siese teneri naivi, cari se nutrescu cu droguri, in speranti'a, că pre acestei fabricanti de curse pentru sioreci nu i-va consideră nime, ca „Spitzl.“ Politia e astăzi, dar sunt omeni si mai astuti.

Indreptare. In nr. tr., artic. primu, sub rubrica Peștera s'au vîrbitu căteva smintele, cari conturba intelectul. Anume pre colon'a a 2-a, in versulu 44. să se ceteasca... ba acum au să te — apuce; era in colon'a a 3-a, strulu penultimu alu art. să se ceteasca... prin unirea poterilor, sacrificiile de vinu mai usioare si resultatulu mai securu."

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoriu:
ALESANDRU ROMANU.

Comunicatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem. si la 8 ore — min. ser'a.
" Posionu	" 10 " 24 " " 10 " 51 " "
" Neuhäusel	" 1 " 23 " diu'a, " 1 " 54 " noptea
" Post'a	" 5 " 19 " d. m. " 6 " 31 " deman.
" Czegléd	" 7 " 54 " " 9 " 14 " "
" Segedinu	" 12 " 12 " noptea, 2 " 55 " dup. m.
" Temisior'a	" 3 " 55 " dem. " 7 " 47 " "
" Jasenova	" 8 " 4 " " *
" Beserică-Alba	" 8 " 40 " "
Sosecese in Basiasiu la	9 " 10 " "

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunică numai odata.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Basiasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
" Beserică-Alba	" 6 " 27 " "
" Jasenova	" 7 " 6 " "
" Temisior'a	" 10 " 40 " sor'a si la 7 ore 25 min. dom
" Segedinu	" 2 " 26 " noptea, 12 " 53 " diu'a
" Czegléd	" 6 " 35 " dem. " 6 " 21 " d. a.
" Post'a	" 9 " 55 " " 9 " 30 " séra
" Neuhäusel	" 1 " 52 " diu'a, " 1 " 8 " noptea
" Posionu	" 4 " 48 " d. a. " 4 " 12 " dem.
Cosecese in Vien'a	la 6 " 36 " " 6 " — " "

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca in tote dilele la 6 ore 30 minute dupa mediodi, sosesce in Clusiu la 1 ora, 30 minute dupa mediodi. Cale de 19½ mile, tiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr. Clusiu la Oradea pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesce in Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a. Aradu la Sibiu (prin Dev'a) pleca in tote dilele, la 7 ore séra, sosesce in Sibiu la 2 ore 15 minute noptea. Cale are 34½ mile, tiene 81 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr. Sibiu la Aradu (prin Dev'a) pleca in tote dilele la 7 ore séra, sosesce in Aradu la 1 ora 45 min. noptea. Temisior'a la Sibiu pleca in tote dilele la 6 ore deman., sosesce in Sibiu la 1 ora 30 min. dupa mediodi. Cale de 36½ mile, tiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr. Sibiu la Temisior'a pleca in tote dilele la 12 ore diu'a, sosesce in Temisior'a la 7 ore 40 minute séra. Temisior'a la Orsiov'a pleca luni-a, marti-a, joi-a, si sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosesce in Orsiov'a la 6 ore deman., Cale de 26½ mile, tiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr. Orsiov'a la Temisior'a pleca dominic'a marti-a, mercuri-a si vineri-a la 6 ore séra, sosesce in Temisior'a la 6 ore séra in diu'a urmatorie.

Jasenov'a-Oraviti'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
" Jam	" 9 " 12 " "
" Racasdia	" 10 " 12 " "
Sosecese in Oraviti'a la	10 " 57 " "

Oraviti'a-Jasenov'a.

De la Oraviti'a	pleca la 4 ore — minute dupa mediodi.
" Racasdia	" 4 " 45 " "
" Jam	" 5 " 38 " "

Sosecese in Jasenov'a la 6 " — " "

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute séra.
" Pest'a	" 6 " 25 " deman.
" Czegléd	" 9 " 47 " "
" Szolnoco	" 11 " 2 " "
Sosecese in Aradu	la 5 " — " séra.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a.
" Solnoco	" 4 " 22 " dupa mediodi.
Sosecese in Czegléd	la 5 " 33 " "
" Pest'a	" 8 " 37 " "

" Vien'a " 6 " — " demaneti'a.

Vien'a-Paris.